MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tat-18 ta' Ottubru, 2007

Appell Kriminali Numru. 291/2007

Il-Pulizija

vs.

Carmelo sive Charles Dingli

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali talli f’dawn l-ahhar granet u fit-23 ta’ Novembru 1994, f’Birkirkara, 33, John Borg Street :
1. zamm hwejjeg tal-ikel “Ma Ling Port Luncheon Meat 198g code 281 108108” ghall-konsum mill-bniedem li kienu ta’ hsara ghas-sahha;
2. zamm hwejjeg tal-ikel (Ma Ling Luncheon Meat 198g) li ma kellhomx dikjarat fuq it-tikketta d-data tal-anqas durabilita’.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tas-17 ta' Lulju, 2007 li biha, wara li rat l-artikoli 6, 57, 59 tal-Att XL tal-1972 kif ukoll l-avviz legali 65/92 section 8(1), sabet lill-appellant hati tal-akkuzi migjuba kontra tieghu w ikkundannatu hamsin lira multa (LM50).

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fis-27 ta' Lulju, 2007, li bih talab li din il-Qorti joghgobha tirrevoka s-sentenza appellata in kwantu sabet lill-appellant hati tal-akuzi migjuba kontra tieghu u kkundannatu jhallas multa ta' hamsin lira Maltija (LM50) u minflok tilliberah minn kull imputazzjoni w htija.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat il-verbal tas-seduta tal-lum li bih il-Prosekuzzjoni eccepiet preliminarjament in-nullita' tar-rikors tal-appell in vista tal-fatt li ma ntalbitx is-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza w ma inghatatx garanzija kif rikjest mill-ligi.

Semghet it-trattazzjoni dwar din l-eccezzjoni fil-kors tal-istess seduta.

Ikkonsidrat ;

Illi mill-atti processwali ma jirrizultax li fid-data tas-sentenza kienet intalbet is-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza tal-Ewwel Qorti mill-appellant w lanqas li nghatat l-garanzija rikjesta bil-ligi fl-artikolu 416 (1) u 577 (1)

Illi kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta fl-Appell **Kriminali "Il-Pulizija vs. Mario Mifsud"** (5.5.1994) :-

"Kwantu ghall-pregudizzjali tan-nullita' u irritwalita' tal-appell minhabba il-mankanza tat-talba ghas-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza skond l-artikolu 416 tal-

Kodici Kriminali, jidher li l-gurisprudenza pparifikat tali mankanza mal-akkwiexxenza, liema akkwiexxenza hija in konflitt mall-volonta' li wiehed jappella (ara **Il-Pulizija vs. Moses Bugeja u Edward Grech**, App. Krim. [28.1.94] ; **Il-Pulizija vs. Frangisk Borg** ,18.1.41; Vol. XXXIII.iv.391 u l-**Pulizija vs. Alfred Ancilleri u John Cauchi**.)”

u aktar ‘l isfel fl-istess sentenza dik il-Qorti ziedet tghid :-

“wahda mill-karatteristici tal-process penali fis-sistema taghna huwa , illi kif appena tinghata sentenza , hlief jekk ikun hemm previst mod iehor fl-istess sentenza jew x’imkien iehor fil-ligi, dik is-sentenza ghandha tigi esegwita immedjetament.”

L-istess principju gie ribadit fl-appelli Kriminali : “**Il-Pulizija vs. Karl Gialanze”** [17.5.94.] “**Il-Pulizija vs. Francis Micallef” [**5.7.94] , “**Il-Pulizija vs. Francis Scicluna”** [20.1.95] u “**l-Pulizija vs. Carmel Attard” [**30.6.95] .

Illi huwa minnu li kif gie ritenut fl-ahhar sentenza fuq imsemmija l-gurisprudenza irrikonoxxiet certi eccezzjonijiet , bhal per ezempju fil-kaz ta’ nuqqas ta’ talba ghas-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza fil-kaz ta’ appell limitat ghall-piena ta’ prigunerija sospiza [App. Krim. “**Pul. vs. M. Mifsud”** fuq citata]; fil-kaz fejn si trattava ta’ l-applikazzjoni tal-artikolu 9 tal-Kap.152 App. Krim. "**Il-Pulizija vs. Joseph Farrugia"** [7.10.1994]; fil-kaz fejn l-appellant kien b’ xi mod impedut milli jaghmel it-talba App. Krim. "**La Polizia vs. Pietro Laus et**.", [17.5.1924] jew fil-kaz fejn ikun hemm zball jew nuqqas da parti tal-Ewwel Qorti jew xi ufficjal taghha, fis-sens li t-talba tkun saret u din ma tkunx giet registrata : App. Krim . "**Pul. vs. Karl Gialanze"** [17.5.1994] u "**Pul. vs. Francis Scicluna"** [21.2.1995]. Izda ebda wahda minn dawn ic-cirkostanzi eccezzjonali ma jikkonfiguraw fil-kaz in ezami w, kif irriteniet din il-Qorti fl-appell Kriminali **“Il-Pulizija vs. Carmel Attard”** fuq citata, il-piena tal-multa hija applikabbli w esegwibbli minnufieh u l-fatt li l-appellant ma jkunx ghadu hallasha “*ma jbiddel xejn ghal dak li jirrigwarda l-inappellabilita’ tas-sentenza ossia l-irritwalita’ tar-rikors tal-appell , peress li kif inhu maghruf , anki meta*

ma jinghatax zmien ghall-hlas , il-burokrazija tal-amministrazzjoni tal-Qorti tiehu granet, gimghat u xi kulltant xhur biex il-multi jingabru."

Illi umbaghad din il-Qorti diversament preseduta fis-sentenza Taghha fil-kawza **" Il-Pulizija vs. George Cefai"** [23.4.1997] kienet irriferiet ghall-artikolu 665 tal-Kodici Kriminali li jghid testwalment li :-

"Bla hsara tad-dispozizzjonijiet ta' l-artikolu 28A (li jirrigwardaw sentenzi ta' prgunerija sospizi) w d-dispozizzjonijiet ta' dan il-Kodici dwar il-hlas ta' pieni ta' flus, KULL DECIZJONI GHANDHA TIGI ESEGWITA MINNUFIEH LI TINGHATA." (Emfasi ta' din il-Qorti)

Umbaghad irriferiet ukoll ghall-artikolu 416 (1) tal-istess Kodici li jghid testwalment li :-

"persuna misjuba hatja ...tista' , meta tiddikjara imqar bil-fomm, li trid tappella mis-sentenza ,taqla mill-Qorti nferjuri t-twaqqif tal-esekuzzjoni tas-sentenza ...."

Dik il-Qorti kienet validament argumentat li dawn iz-zewg dispozizzjonijiet moqrijin flimkien , necessarjament ifissru li biex it-talba ghas-sospensjoni ta' l-esekuzzjoni tas-sentenza tkun tista' tigi milqugha , jehtieg li tigi maghmula mmedjetament kif tkun giet moghtija s-sentenza u b'dan il-mod biss tista tigi evitata l-esekuzzjoni mmedjata tas-sentenza skond l-artikolu 665 citat .

Illi din il-Qorti kif preseduta segwiet din il-gurisprudenza fl-Appell Kriminali "**Il-Pulizija vs. Victor Vella"** [6.1.2003] f' diversi appelli ohrajn u qablet ma dan ir-ragunament u rritjeniet li bil-fatt li l-appellant , ma deherlux li kellu jiddikjara li jrid jappella , mmedjetament wara li inghatat is-sentenza , kien wassal biex kien inghata bidu effettiv ghall-esekuzzjoni tas-senteza .

Illi huwa minnu li l-ligi fl-artikolu 416 (1) tal-Kap.9 ma ssemmiex espressament u "*in so many words"* li trid issir talba ghas-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza u tghid biss :

“...meta tiddikjara imqar bil-fomm , li trid tappella mis-sentenza “

imma imbaghad minnufieh wara tkompli bil-kliem : “TAQLA (emfasi ta’ din il-Qorti) mill-Qorti inferjuri it-twaqqif tal-esekuzzjoni tas-sentenza , kemm il-darba taghti garanzija tajba ...” Dan il-kliem jirrendi ovvju li mhux biss mera dikjarazzjoni hemm bzonn issir tal-intenzjoni tal-appell imma addirittura talba , sija pure anki bil-fomm , biex TAQLA mill-Qorti s-sospensjoni imsemmija. Issa hu assjomatiku li biex taqla xi haga mill-Qorti l-ewwel trid titlobha. Ebda Qorti ma takkorda xejn jekk ma tigix mitluba biex taghmel dan u f’dan il-kaz hu intiz li trid issir talba , anki bil-fomm , kif isir dejjem seduta stante , biex tigi sospiza l-esekuzzjoni tas-sentenza . Hekk umbaghad il-formola sterjotipata w stampata tat-talba w digriet li tintuza dejjem u invarjabbilment quddiem il-Qorti tal-Magistrati hija fis-sens segwenti :-

“L-imputat jitlob is-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza ghall-fini tal-appell.
Il-Qorti,
Tilqa t-talba taht garanzija personali ta’ LM...”

Illi talba simili ma tirrizultax li saret la bil-fomm fil-hin li inghatat is-sentenza.

Illi inoltre lanqas ma gie rispettat il-vot tal-ligi taht l-artikolu 416 (1) tal-Kap.9 li jghid li biex il-persuna li ma tkunx taht arrest ghar-reat li tieghu tkun giet misjuba hatja u li tkun iddikjarat li trid tappella, taqla’ s-sospensjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza , trid “***taghti garanzija tajba, skond is-subartikolu (1) tal-artikolu 577,li tidher ghal kull att tal-kawza quddiem il-Qorti superjuri kull darba li tigi imsejjha minn din il-Qorti"*** u kif jirrizulta mill-atti processwali l-appellant ma ta ebda garanzija simili u ghalhekk ma giex osservat il-kliem tal-ligi “kemm il-darba taghti garanzija tajba” li tidher li hi kondizzjoni ‘*sine qua non’* biex il-persuna taqla’ mill-Qorti s-sospenmsjoni tal-esekuzzjoni tas-sentenza li tkun talbet.

Illi ghalhekk fil-kaz in ezami , la ma giex osservat dak li hemm provvdut fl-artikolu 416 (1) tal-Kodici Kriminali fid-diversi aspetti tieghu ma jistax jinghid li l-esekuzzjoni tas-sentenza giet sospiza w ghalhekk dan legalment jimporta l-akkwiexxenza .

Ghal dawn l-motivi u fid-dawl ta’ din l-interpretazzjoni tal-pozizzjoni guridika moghtija minn din il-Qorti kemm diversament preseduta kif ukoll kif issa preseduta, din il-Qorti tilqa’ l-pregudizzjali sollevata mill-Avukat Generali w tiddikjara l-appell irritwali w null u konsegwentement tastjeni milli tkompli tiehu konjizzjoni ulterjuri tieghu.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------